

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос Макъ

Голос
адыга

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъэзет

1923-рэ ильсүм
пътхапам
кынчелжъягъбу кынджыны

№ 15 (21744)

2019-рэ ильэс

БЭРЭСКЭЖЬЙИ
ЩЫЛЭ МАЗЭМ и 30

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЬЭ ИЭП
къыхэтутыгъэхэр ыкли
нэмэгдэхэр
тисайт ижүүгөтөштых

WWW.ADYGVOICE.RU

Спорт щэрыоным хэхъоныгъэ ышыным илофыгъо тыгъуасэ тегущыягъэх Адыгэ Республикаем и Лышьхъэу Къумпыл Муратрэ Олимпиадэ джэгунхэм ячемпионэу, Адыгейим спортсмен цэрыгоу, тренерэу Сергей Алифиренкэмрэ. Йофтхъабзэм хэлэжьагъ АР-м физкультурэмкэ ыкли спортымкэ и Комитет итхаматэу Дэгужые Мурат.

ЕджэлакIэм гухэльшигүхэр рапхых

Лъэгэпэ инхэм уафэзыщэрэ спортын зиушъомбгүүн республикаем мэхъанэхо зэрэштэрээр, щэрыонымкэ комплексэу кыззэуахыгъэм ишуга-гъекэ мы спорт лъэпкын хэхъоныгъэ ышынымкэ амалышүхэр зэрэштэхэр ыкли сэнаущыгъэ зыхэль спортсмен ныбжыкхэхэу аш пыщагъэхэм яччагъэ нахьыбэ хууным мэхъанэшко зэрэратырээр Къумпыл Мурат кыуягъ.

— Псэуальэм зэриф-штушиу ишуга-гъэ кытэу тофшийн, ацкээ Иэмэ-псымакIэу зыщыкхэхэрээр едгэгъо-тынхэм тыпылтын

фае, — игушки э кынчы-хигъэшыгъ АР-м и Лышьхъэ. — **Мыщ фэдэ Йофтхъабзэу зэ-хатцэхэрэм мэхъанэ-ихо яI, хъакIэц бизне-сым, сатышиIынм ыкли экономикэм ильзынкюо хэхъигъэхэм хэхъоныгъэхэр ашын-хэм фэлорышиIэцт.**
Комплексым спортсмен ныбжыкIэхэр ён-зэрэугъоинхэ амал зэряIэм ишигогъэшихо къэкIошт, джащ фэдэу спортым

гъэхъэгъэшихохэр щызышиIыгъэхэм зэIукIэгъуухэр адь-рияIэхэмэ, зэфэхы-сыжышиIухэр кыкIэ-ллыкIоштых.

Сергей Алифиренкэм игушки э кыззэрэшиуагъэмкэ, аужирэ шапхъэхэм адиштэу комплексыр зэршыгъэм ишуга-гъекэ щэрыонымкэ Урысыем ичемпионатхэр, пневматическэ Iашэ щэрыонымкэ зэнэкъокуухэр Адыгейим щэклох, шольыр зэфэшхъафхэм къарыкыгъэ спортсменхэр ахэм ахэлажьэх. Псэуальэр Адыгейим кызыщыз-иуахыгъэм кынчыублагъеу ныбжыкхэ мы спорт лъэнэ-

къом пыщагъэхэм япчагъэ зэрэхахьорэр Сергей Алифиренкэм игушки э кынчыхигъэшыгъ. Непэрэ мафэм ехуулзэу щэрыоныр зикласэу нэбгыри 150-рэ фэдиз республикаем щагын. Аш даклоу спорт псэуальэм амалэу кытыхэрээр зээлэгэфедэнэм пае аужирэ шапхъэхэм адиштэрэ оборудованиер ыкли Iэмэ-псымехэр зэрэшкыягъэхэр кыхигъэшыгъ.

Зэхэсгытом кынчыхэлтигээ щэрыоным пыщагъэхэм зызыщагъэсэшт еджапIэ республикаем щыгъэпсыгъэн фэеу АР-м и Лышьхъэ кыгъэнэфагъ. ЕджэлакIэм күтэмэ заулэ ишт, кіэлэццыкү 300-м ехуумэ зыщагъэсэн альэкыншт. Мыщ фэдэ шыкIэм ишуга-гъекэ ре-

спубликаем щыгсэурэ ныбжыкIэхэм ашыщэу щэрыоным зыфэзыгъасэ зышлонгъохэм къапблэгъэ чыпIэм екlopIэнхэ амал яэшт.

Адыгейим спортсменхэм зэкIами зы шуашэ афашынм илофыгъуи зэхэсгытом кынчалэтигъ. Пстэури зэфэдэу, ау спорт лъэнэкъоу зыхэтхэм ельтигъэ логотип атетэу ашын гухэх зэряIэр кыралотыкыгъ. Мыщ фэдэ шыкIэм шыгъэ гъэнэфагъэ зэриэштэр, ныбжыкIэхэм спортим зыкыифагъээсэнмкэ ишуга-гъэ кыззэрэклоштыр Къумпыл Мурат кыуягъ.

ГҮОНЭЖЬЫКЬО Сэтэнай.

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Конференции щыIэшт

Урысые политикэ партиеу «Единэ Россилем» и Адыгэ регион күтамэ ия XXXI-рэ конференции Союзхэм я Унэ иактовэ зал непэ сыхьатыр 11-м щырагъэжьэшт.

Партием и Генеральнэ совет хэтэу, Адыгэ Республикаем и Лышьхъэу Къумпыл Мурат, партиеу «Единэ Россилем» ирегистрэхэм күтамэ исекретарэу Iэшэ Мухьамэд, регион политсоветын хэтхэр, пэублэ күтамэхэм яделегатхэр аш хэлэжьэштых.

Урысые политикэ партиеу «Единэ Россилем» ия XVIII-рэ Зэфэсэу 2018-рэ

ильтэсүм тыгъэгъазэм и 7 – 8-м Москва щыкIуагъэм икIэуххэр мыщ щызэфахы-сүжыкхэштых.

Партиеу «Единэ Россилем» и Адыгэ регион күтамэ исекретарь конференцием щыхадзышт. Джащ фэдэу регион политсоветынрэ аш и Президиумрэ ахэтыштхэр агъэнэфэштых.

Партиеу «Единэ Россилем» ирегистрэхэм күтамэ исекретарэу Iэшэ Мухьамэд кынчериуагъэмкэ, Зэфэсээр зыщыIэгъэ алерэ мафэм чыпIицмэ дискуссионхэр ашыкIуагъэх, Зэфэсэым ыпэкIэ республикэхэм ашыкIогъэ дискуссионхэр якIэуххэр ахэм ашызэфахысъжыгъэх. Джащ фэдэу Урысыем и Президентэу

Владимир Путиним кыгъэнэфагъэ проектихэмрэ зигъо иофыгъохэмрэ атегуу щыагъэх. Уставын зэхъокIынгъэхэр фашыгъэх. Партиеу «Единэ Россилем» хэтхэм кынчалтын фээ шэпхъэ гъэнэфагъэхэр аш хагъэхъагъэх. Зэфэсэым щаштэгъэ унашвохэм атетэу конференциер зэхашэшт.

Геннадий Смирновыр иаужырэ гъогу агъэкотэжыгъ

Смирнов Геннадий Иван ыкъор – Адыгейим анах щагъэлъепэрэ цыфхэм зыкэ ащищыгъэр, Хэгъэгу зэошком иветераныр, 1945-рэ ильэсийм Теклоньгъэм и Парадэу Москва щыкъуагъэм Адыгейимкэ хэлэжагъэхэм ащищу къэнэжыгъэгээ закъор щылэ мазэм и 28-м дунаим ехъыгъыгъ. Бэрэ зээсимэдже нэүж ильэс 93-м итэу ар лагъэ. Адыгейим и Лышъхъэу Къумпыл Мурат Г. И. Смирновым иунаргыре игупсэхэмээр тхыаусыхэ тхыль афиғъэхъыгъ.

«Гухэкі нахь мышэми, Хэгъэгу зэошком иветеранхэу Теклоньгъэшом ишыхъятахм ащищуу кытхэнэжыгъэр нахь маклэ мэхъу зэпйт. Смирнов Геннадий Иван ыкъор закъор ары 1945-рэ ильэсийм Краснэ Площадым Теклоньгъэм и Парадэу щыкъуагъэм хэлэжагъэхэм ащищу Адыгейим къинэжыгъагъэр. Ащ зэрихъэгээ лыхъужынгъэм хэгъэгум ифэшьоша уасэ фишыгъ: Щитхум иордениш, Хэгъэгу заом иордену а I-рэ степень зиэр, Жъоғо

Плыжым иорден, медальхэу «За отвагу», «За освобождение Праги», «За победу над Германией» зыфилохэрэр кыфагъэшьошагъэх. Геннадий Иван ыкъом ныбжыкылэхэр я Хэгъэгу фэшьыпкъэхэу пүгъэнхэм пас общественна юфышо ыгъэцэлгээ. Адыгейим чэнэгээ ин ышыгъ. Смирнов Геннадий Иван ыкъом иунаргыре игупсэхэмээр сафетхыаусыхэ», — социальнэ сетьхэм инэклубгээ артым Къумпыл Мурат кыригъэхъагъ.

Щылэнэгъэм хэгъозэжынхэм фагъэхъазырых

Бзэджашэхэм пшъэдэкыжь ягъэхъыгъэнэймкэ федеральне куулыкъум и Гъэорышаплэу Адыгэ Республикаем щылэм иколлегие изэхэсигъоу тыгъуасэ щылагъэм юфыгъо шхъялэу кыщаалэтигъэр 2018-рэ ильэсийм куулыкъум юфэу ышлагъэм изэфхысыжхэр шыгъэнхэр ыкыи пшъэрылыкылэхэр гъэнэфэгъэнхэр ары.

Лофтхабзэм хэлэжагъэх АР-м и Лышъхъэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипащэу Тхакууцинэ Мурат, федеральне инспектор шхъялэу Сергей Дрокинир, Адыгейим и Ашъэрэ Хыкум итхаматэу Трахъо Аслъан, щынэгъончэйнэймкэ федеральне куулыкъум республикэмкэ и Гъэорышаплэу ипащэу Виктор Шаменковир, шьольырим ипрокурорэу Игорь Шевченкэр, хэзэхъумэйкэ куулыкъухэм ялыклохэр, нэмэйкхэри.

Зэфхысыжхэр зыщаалэгъэ зэхэсигъом Тхакууцинэ Мурат кыышыгүүшилээ, Адыгейим и Лышъхъэрэ Къумпыл Мурат ыцэлкэ Гъэорышаплэу икъулыкъушэхэм шүүфэс гүшүэхэмкэ закъынфигъэзагъ. Блэкигъэ ильэсийм ахэм юфышкоу ашлагъэмкэ республикэм ипащэ къазэрафэрээр ариуагъ. Уголовнэ-гъэцэлкэ системэм иучрежденихэм правопорядкэр ащищыгъэлтэгъэнэймкэ, хъапсым дэсчэм яфитынгъэхэр ыкыи яшылгононгъэхэр къэхъумэгъэнхэмкэ, бзэджэшагъэхэр зэрамыхъанхэм фытегъэпсихъэгээ пэшфорыгъэш юфхабзэхэм язэхэшэнкэ Гъэорышаплэу гъэхъагъэхэр зэрихъэр къыхигъэшыгъ. Ащ да��оу хъапсым дэсчэм юфшэпэлэ чыпэхэр къафызэлхыгъэнхэм, сэнхэхтэй статус зыкъеэлэтигъэнэйм, нэмэйкэ юфыгъохэм коллегиум хэлажъэхэрээр атегущыагъэх. Ведомствэм блэкигъэ ильэсийм юфэу ышлагъэм изэфхысыжхэр къизылтыкырэ фильмээ.

Гъэорышаплэу ипащэу Александр Просверниным гүшүэлээр зештэм, 2018-рэ ильэсийм бзэджэшагъээ зезыхъагъэхэм клајэжыгъэу зэрамыгъеунэфигъэр, хъапсым дэсчэм яфитынгъэхэр укуагъэ мыхъунхэм анаэ зэртэрагъэтэйгъэр анахь шхъялэу къыхигъэшыгъ. Джырэ уаххтэм ехүлэу республикэм ит колониехэм нэбгырэ 2432-рэ адэс, ахэм ащищуу 128-р 1экъыр къэралыгъохэм

Хапсым дэсчэм юфшэпэлэ чыпэхэр къафызэлхыгъэнхэм, сэнхэхтэй гъэнэфагъэ зэрагъэгъотын ведомствэм ипащэхэм анаэ тарагъэтэн фае. Ащ фэдэ екъоллакэ гъэфедагъэ зыхъукэ, бзэджэшагъээ зезыхъагъэр хъапсым къизылтыкырэ юфшэпэлэ чыпэхэр зэрагъэгъотын хъапсым къизылтыкырэ юфшэпэлэ чыпэхэр зэрагъэгъотын амал иштэл.

Къарыкыгъэх, 103-р бзыльфыгъэх. Гъэорышаплэу иматериалнэ-техническэ базэ нахьышу хъуным, колониехэм къащадагъэхэрэ продуцирем хэгъэхъэйнэйм, ашхэе айгыжынэйм пылых. Ащ пае зэшүаҳырэ маклэп. Гүшүэлэ пае, хэтэрийхэр къизылтыкырэ фэбаплэхэр квадратнэ метрэ шынтиф фэдиз хъурэр къаугъоижырэ зыщаалэгъыщт псуульхэр, щыгынхэр зыщаалэгъэр цех къизылтыкырэ, ахэм нэбгырабэм юф ашашэл. Ежь-ежырэу хъалыгъу агъажъэ, чэтхэр айгыжых, нэмэйкэу ашлэрэри маклэп. Сомэ миллион 28-рэ фэдиз зыюсэ продукцие блэкигъэ ильэсийм къыдаагъэшыгъ. Хъапсэдэхэм

гъэсэнэгъэ зэрагъэгъотын фытегъэпсихъэгъэ училищми юф эшэлэ, ар сэнхэхт 16-мэ ательятыгъ. Ащ нэмэйкэу, мы купым къыхиулытэхэрэм япсауныгъэ зэшүмыкъоным, ижом мединэ ыкыи психологическе 1эпилэгъу арагъэгъотын пащэхэр льэпльэх. Мэфэ гъэнэфагъэхэм янагъохэм, ягупсэхэм аягъаклэх. Ащ фэдэ екъоллакэ шыгъэшхо къизэртирэ щеч хэлъэп. Блэкигъэ ильэсийм хъапсым дэсчэм ахъщ, наркотикхэр, телефоным далхьэрэ сим-картэхэр, нэмэйкэу агъэфедэн фимытхэр къапкырахыхэу къыхэкигъ. Ау ахам япчагъэ бэл.

Джаш фэдэу хъапсым дэсчэм бзэджэшагъэхэр зэрамыхъанхэм, ащ да��оу ахэм яфитынгъэхэр укуагъэ мыхъунхэм, куулыкъушэхэм куульхэе амьштэйнэйм пащэхэм анаэ тет. Гъэцэлжэхын юфшэхэм ишагъэшэхэрээ, мылькоу къаэлкяхъэрэм ельтыгъэу псуульхэр зэтирагъэпсихъэх. Гүшүэлэ пае, 2018-рэ ильэсийм федеральне бюджетын къыхэгъэ зомэ миллион 11-кэ псуульхэр гъэцэлжэхынхэр арашылгээх, ащ нэмэйкэу ящикигъэ оборудованири ашфыгъ.

— Къэгъэлжэгъонэу тиэхэм зэкигъээми тагъэрэзэ пынир тэрээзэп, тиофшээн зыщаалэгъэшын фэе лъэнэхъэр щылэх. Арышь, пстэуми ткуачаа етхылэнэш, щылагъэу, гумэкыгъу юф щылэнэйм ядэгээзэжын тиэлэжээн фае, — кыуагъ къеухым иоффшэгъу хэм закъыфигъээзэ Александр Просверниным.

ТХАРКЬОХЬО Адам.

Министрэ Теуцожь районым щылагъ

Бэмшэу Адыгэ Республика мэку-мэцымкэ иминистрэу Владимир Свеженец апэрэу Теуцожь районым къеклагъагъ.

Ащ пэгъокыгъагъэх район администрацием илашэу Хьачамамыкъо Азэматрэ, мэку-мэцымкэ игудзэу Хьедэгъэлэ Мэджидэрэ. Нэужым районым апэрэу къихъэгъе министрэ ращажки, юфхэм язытет нэуасэ фашыгъ.

Ащылагъэх хьизмэтшаплэхэу «Киево-Жураки», «Синдиак-Агром», «МААРИС-м», «Семирамидэм», фермер хьизмэтшаплэхэу Гъонэжыкъо Аслынэрэ Пэнэшүу Муратэрэ зипащхэм. Министрэм чыгулэжхэр гущы-иэгъу къизфигъэхъуягъ, юофшагъэхэр зыфдэхэр зэригъэшлагъ, тапеклэ ягхэлхэм аклэупчлагъ, лепылэгъо юшыклагъэхэм нэуасэ зафишигъ.

Ащ ыуж районым иагропромышленнэ комплекс илдэгдэхэрэйнэхэм ялашхэм, фермерхэм, нэмийхэм язлыкэ зэхажгъагъ. Ащ къизэтынэгъэхэм ильэсэм чыгулэжхэм юофшагъэхэм

къеххэу афэхъугъэхэм къеклагъ къаштутегушыагъ Хьедэгъэлэ Мэджидэ.

Къихигъэштыгъэм ащыш гэргэко огъушоу щытыгъэм, натрыфимре тыгъэгъазмэрэ ежхэр зэрэгугъэху афэмыгъэбэгъуягъэм, зэрнэ лэжыгъэ тонн мин 55-рэ къизэрхъуягъэр, бжыхэ лэжыгъэр игъом зэрэуахъуягъэр, гектар тельтигэу центнер 42-рэ къизэрэрагъэгъэр. Хыныгъошкор игъом, къэзигъе фэмыхъоу зэшуахи, районыр зыхэхъэрэ ятлонэрэ зонэм апэрэ чыпэр зэрэщибутигъэм фэшл республикэм и Лышхъэ ишухъафтынхэр къафагъэшшошагъ.

Ащ даклоу Хьедэгъэлэ Мэджидэ щитхум зыдиримыгъэххэу юшылагъэу юофшэн фэхъуяхэрэйн ягуу къышыгъ, ООО-у «Агромирим» натрыфим гектар тельтигэу центнер 45-рэ къиргъэтигъэмэ, предприятиеу

«Адыгейскэм» къышахъуягъы-тээр центнерипши нылэп.

Джыри зы щысэ. Районым ифермерхэм бжыхэ лэжыгъэхэм гектар тельтигэу центнер 46,2-рэ къазырагъэтым, мэку-мэш предприятиеу гектар

пэпч къирахъуягъыгъэр центнер 39,5-рэ нылэп. Пэнэшүу Муратэрэ зипэш фермер хьизмэтшаплэм коц гектар 485-у юшыуахъуягъэм игектар пэпч центнер 64,4-рэ къираагъэтыгъ. Ащ къикырэр тичыгухэм тэрээзү

уадэлажъэмэ дэгъоу къизэрэ-отэшхэр ары.

— Джа юшылагъэхэр дэдгээ-зыжыхээзэ, — къыуагъ Мэджидэ, — тилэжээнэу едгэжъягъ. Зы чыгу зали тымыгъэфедэу тиэжъэп. Гъэрекло бжыхъэсэ гектар 13880-рэ минеральнэ чыгъешшухэр адыхатльхээзэ анахь охтешшухэм етпхыгъ. Мы лъэхъаным ахэм язытет дахэ. Гъэтхэ лэжыгъэр зыхэ-тэлхъащти жьогъахэ. Ахэм нафэ къашы тапэ едгэхъузаа юф зэрэшшэшти, зэрнэ лэжыгъеу къэтхъыжыгъэм зэрэхэд-гъэхъоштыр.

Зэлукэм къыщыгущыагъэх, юофшэн зэрээхэшэрэ, зыф-ныкъохэр къауагъ фермерхэу Лылэпэ Гъэфуррэ Бэгъушъэ Хъазрэтре.

Адыгэ Республика мэку-мэцымкэ иминистрэу Владимир Свеженец нэужым гущы-эр зештэм, агропромышленнэ комплексын ильэсэу икыгъэм къэххэу фэхъуяхэрэйн игъэктоигъэу къатегушыагъ, тапеклэ гъунэпка-къэхэр аштэнхэм зэрэфлэжъэштхэм анаэ тыраригъэдзагъ.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Район гупчэр зэтирагъэпсихъэ

Шэуджэн районым игупчэу къуаджэу Хъакурынэхъаблэ изэтегъэпсихъанкэ блэкыгъэ 2018-рэ ильэсэм зэшохыгъэ хъуягъэр маклэп.

Район администрацием къызэрэшцауягъэмкэ, федеральнэ программэу «Формирование комфортной городской среды» зыфилорэм зэрэхэлжэгъэхэм ишуягъэклэ, икыгъэ ильэсэм къоджэ гупчэм ит сауягъэти, ар зытет чыплэри, ежь администрациер зычэйт унэм иуяхьали агъекэжынхэ альэгъагъ. Республика бюджетым къыхэхгъэу ащ сомэ миллионы 5-рэ мини 426-рэ ехъу пэуяхъагъ. Муниципальнэ образованием ибюджет къыхэхгъэ ахъщэмкэ Хъакурынэхъаблэрэ къутырэу Хъалаклээрэ къелцыкъу джэгуплэхэр ашагъэуцугъэх.

Джыри мы ильэсэм псэуплэ коим изэтегъэпсихъан лягъэ-къотшт, гъогоу ащ къыхиу-бытэхэрэй агъэцэкэжынхэх ашыгъ. Урамхэр къенэфынхэр ашыгъ. Федеральнэ программэм къыдыхэлжытагъэу фэтерыбэу зэхэт унхэм ящагуухэу 3 ыкы Хъакурынэхъаблэ игупчэ, Ленинхэм ыцэ зыхырэ гупчери къыхиу-бытэу, агъекэжынхэх. Къызэ-

руягъэмкэ, а юофшэнхэм федэральнэ бюджетым къыхэхгъэу сомэ миллионы 5-рэ мини 142-рэ, республикэ ахъщэу сомэ миллионы 6-рэ мин 51-рэ ыкы чыплэ бюджетым къыхэхгъэу сомэ миллионы 160-рэ аплэ-уягъэхъащ.

«Формирование комфортной городской среды» зыфилорэм программэм ипхырыншын АР-м и Лышхъэ лъэшэу ынаэ тет. Мы ильэсми ащ къыдыхэлжытагъэ юофшэнхэр республикэм щылтагъэктэштых. Псэуплэхэм язэтегъэпсихъан пэуяхъащт ахъщэр мыгъэ нахыбэ ашыгъ, мы лъэнэхъомкэ зэшуахъащт юофшэнхэм ахагъэхъащ. АР-м псэолъэшшынхэм, транспортыхъомкэ, псэуплэ-коммуналнэ ыкы гъоу хьизмэтимкэ и Министерствэ къызэрэшцауягъэмкэ, фэтерыбэу зэхэт унхэм ящагуухэу 36-рэ ыкы общестьвеннэ чыплэ 24-рэ агъекэжынхэу агъэнэфагъ. Ахэм сомэ миллион 251-рэ ехъу аплэуягъэхъащ.

Джыри мы ильэсэм псэуплэ коим изэтегъэпсихъан лягъэ-къотшт, гъогоу ащ къыхиу-бытэхэрэй агъэцэкэжынхэх ашыгъ. Урамхэр къенэфынхэр ашыгъ. Федеральнэ программэм къыдыхэлжытагъэу фэтерыбэу зэхэт унхэм ящагуухэу 3 ыкы Хъакурынэхъаблэ игупчэ, Ленинхэм ыцэ зыхырэ гупчери къыхиу-бытэу, агъекэжынхэх. Къызэ-

Чыгум ешшушхээрэ

Адыгейим имэкумэш хьизмэт ыгъэлжъэрэ чыгухэм язытет нахышу хъуным, лэжыгъэ бэгъуагъэ къарадахъынным фэшл кислотностыр зыщынинэу ахэтхэм ар ахэгъэкыгъэнэм пае яшшушэрэ чыгулэжхэм къэралыгъо Иепылэгъу аратыщт.

АР-м мэку-мэцымкэ и Министерствэ къызэрэтигъэмкэ, Республика мэку-мэцымкэ ичыгухэм язытет зауплэхэм, процент 18-м, ар гектар мин 46-рэ, кислотностэу илэр шапхъэхэм ашлэхэу агъ-унэфыгъ. Аш фэшл ар хэзигъэ-къыщт чыгъешшухэр зыхэль псыр зэраклагъэхъошт шыкылэ зэфэшхъафхэр специалистхэм къа-гъэнфагъэх.

Чыгум кислотностыр хэгъэ-кыгъэнэм фытегъэпсихъэгъэ юофшэнхэм мылькоу аплэуягъэхэрэйн ипроцент 30-м федеральнэ ыкы республикэ бюджетхэм къарадахъыгъэу къырагъэгээжъы-штэу арэ министерствэм къызэрэшцауягъэр. Ар мэкумэш хьизмэтим хэхъоныгъэ егъэшыгъэнэм ыкы мэкумэш проду-кцием, ар зыхашыкылхэрэйн ябэдзэршыплэхэм, гъомылап-хэм ягъэорышшэн афытегъэпсихъэгъэ юфхъабзэу 2013 —

2021-рэ ильэхэм атэлтигъэхэм къарадахъыгъэу къэралыгъо Иепылэгъу къызэрэштхэм щылтагъэхъащт арэ юшыгъа-раштхэм ар ашыщ.

2018-рэ ильэхэм зэфэхъысъижъхэм къызэрэгъэнэфагъэмкэ, псызыхыгъэхъорэ чыгую Адыгейим ильэр гектар 303,5-рэ мэхъу.

Республикэм имэкумэш хьизмэт хэхъоныгъэ егъэшыгъэнэм фэшл гранхэр къызэрэштхэм якыхэхын 2019-рэ ильэсэм зэхъокыныгъэхэр фашыщтых. Джаш фэдэу джы мэкумэш кооперативхэм къэ-рылыгъо Иепылэгъу аратыщт.

Мэшлоку гъогум щызэутэкыгъэх

Щылэ мазэм и 27-м пчыхъэм сыхыатыр 19.00-м мэшлоку гъогум «Шытхъалэ – Хъаджэхъу» зыфилорэм ия 23-рэ километрэ (Мыеекъуапэ хэхъэрэ поселкэу Западнэм дэжь) гъогум хъугъэ-шлагъэ щыхыгъу.

Пэшюрыгъэшшэу къызэрэтигъэмкэ, тепловозыр игъогу тетэу къозэ, автомобилэу «Лада Вестар» зыгъэорыштгэгъэ бзыльфыгъэу ильэр 23-рэ зыныбжыр эзэпрыкыплэхэм тэхъагъ.

Аш ыпкэ къикылхэм, автомобиль псынкэм исыгъэхэ къэлэ ныбжыкъэу ильэр 16 ыкы бзыль-фыгъэу ильэр 43-рэ зыныбжыхэм шъобжхэр атешагъэхъу сымэджэштим нагъэсигъэх. Ахэри водительри Мыеекъопэ районым щыщых.

Адыгэ Республика мэку-мэцымкэ и Министерствэ ипрес-къулыкъу къызэрити-тъэмкэ, мы хъугъэ-шлагъэм епхыгъэу зэхэфын юофшэнхэр maklo.

Зы цыф шагъокъ дунайр нахь макъ хъугъэ

Шылэ мазэм и 22-м ильэс 75-м итэй идунай ыхъожыгъ республикэм щизэльшээрэ цыфэу, АР-м икъералыгъо, общественнэ юфышшоу, Адыгэ Республиком икъералыгъуагъэ гъэпсыгъэнэм, ар гъэптигъэнэм зиахышхо хэзыльхъа-гъэу, Адыгэ Республиком и Къералыгъо Совет — Хасэм идепутатыгъэ Удыкъэко Юрэ.

Ар бэмэ агу кьеуагъ, иуна-
гъо, илахышхам зэрафэтхъа-
усыххэрээр къызыщаорэ тхы-
гъэхэр къералыгъо органхам,
общественнэ организацихам,
гъэзетхам къатхыгъэх, игупсэ-
хам, илахышхам ужыкъэ мафэ
афэхъунэу афэлтэуагъэх.

Псаоу щылагъэмэ, Юрэ
ыныбжъ жъоныгъуакъем и 13-м
ильэс 75-рэ хъущтгъягъэ.

Лы зишүгъоу, джыри бэ зы-
шлэн зыльэкъытгъягъэр зе-
запсэу дунаим ехъжыгъ. Цыф
шъэбагъ, цыф дэхагъ, шэн
гъэтэлтэгъэ, шэн дэгүү илагъ,
губжыгъэу, ритэкхъуу, мэкэ
гъэтгъээх гущыгъенир ихэбза-
гъэп. Губжыгъэу къыхэкъими,
ишыпкъэу юфыгъом къите-
гущыгъеми, къытощтым егуши-
сэу, фэсакъэу щытыгъ. Поли-
тиксам аш фэдэу бэп къахэ-
къирэр, нахь пхашау, ымакъ
гъэтгъэу, зекъами яфешуашэр
аригъэгъотынэу ылозэ къэгү-
шыгъенир зикласэр нахьы.

Юрэ Адыгэ Республиком и
Къералыгъо Совет — Хасэм
пллэуцого хадзыгъ. Зиакыл
къикъогъэ къелэ ныбжыкъем
игашшэ фэдизирэ ар депутатыгъ.
Аш фэдэ къызыдехъурэр
бэл. Ар къызыхэкъягъэр Уды-
къакор йордэгъазэу, зекъами
адыригъаштэу щытыгъэу къы-
зышошынхъери къэхъушт. Ау
юфыр аш тетыгъэп.

Юрэ идепутат Иэнатэ егъе-
цекъефэ анахъэу зыфгээз-
гъягъэр лъэпк зэфыщтыкъ-
хам, ныбжыкъехам, наукам,
гъэсэнгъэм яхыгъэ юфыгъо-
хэр арыгъэ. Ахэм афэгъэзгэ
комитетын ильэсбэхам къак-
коц итхамэтагъ. Сэ гъэзетым
гъэсэнгъэм, наукам яхыгъэ
отделын сизэрэшлажъэрэм
къыххам идепутат юфшэн
силыпльэнэу, сышыгъозэнэу
амал силаагъ.

Ильэсбэхам къаккоц ар
юфтыбэзэ зэфэшхъафхам —
адыгабзэмкэ Советэу АР-м и

о языках» еломэ, зекъе лъэпкъ-
хэм абзэхэм зэфэдэ фитыныгъ-
тэе ялан фаеу зытуагъехэри
шылагъягъ.

Сыдэу щытми, 1994-рэ ильэс-
сим гъэтхалэм и 31-рэм За-
коныр аштагъ. Аш адьгабзэм
имэхъан къылэтигъ, ар къера-
лыгъуабзэ хъугъэ, чыпэ лъягэ-
тыригъэуцагъ. Бзэм дэлажэ-
хэрэми, ашкэ езыгъаджхэрэми
джы юфшэн нахь къэлэтигъэн
фэягъэ. Аш къелэгъаджхэрэри,
шэныгъэлэжхэрэри, тхаклохэрэри,
общественнэ юфышшохэри къы-
фэшгъэнхэ фэягъ. А юфшэн-
ми Юрэ чанэу хэлэжагъ.

Депутатын юфшэн нахь
къыфэзгъэлэпсынкъэштыгъэр
ащ ыпэкъе гъэсэнгъэм исисте-
мэ юф шылагъягъ зэрэшты-
гээр ары. Гъэсэнгъэм юфы-
гъохэм язшохынкэ амалхэр
ыльэгъущтыгъ, программэу,
егъэджэн тхыльэу, гүшшальэу
шылагъэр зэrimыкъухэрэри ышэ-
штыгъ ыкы аш ыгъэгумэки-
штыгъ. Республиком иеджаплэ-
хэм аашшырэ зэхахэхэм тха-
клохэм, шэныгъэлэжхэм, куль-
турэм, искуствэм яофишхэм
ягъсэу ахэлжэштыгъ.

Ныбжыкъэ дэдэу аш къелэ-
гъэдэжэ юфшэнэир Едэпсыкъо-
шхом щыригъэжъэгъагъ. Аш
ильэс заулэрэ юф шылагъягъ
Бжыххэкоеж эджаплэм ди-
ректору агъакло. Етанэ адьгэ
къуаджхэр къызагъэкохэм,
Адыгэкъалэ къызагъэкохэм,
къалэм щашыгъэ еджаплэхэм
аашшырэ N 1-м Юрэ директор
фашигъ. Аш ильэс пчагъэрэ
юф шылагъягъ депутату хад-
зышь, Мыекууап къэлжы.

Юрэ Къэбэртэ-Бэлхъяар

къералыгъо университетеир къи-
ухыгъ, исэнхъяктэ тарихым-
ре обществоиниремкэ къэ-
лээгъэджаагъ. 1999-рэ ильэсийм
къералыгъо къуалкъум и Тэ-
мыр-Кавказ академие къу-
хыгъыгъ, педагогике шэныгъ-
хэмкэ кандидатыгъ.

Юрэ къералыгъо тын лъаплэ-
хэр къифагъэшшошагъэх. Ахэм

аашшыгъ эзкъошныгъэм иор-
ден, медалэу «За доблестный
труд», тамгыгъэу «РСФСР-м
народнэ просвещениемкэ иот-
личник», АР-м и Къералыгъо
Совет — Хасэм итынэу «Ха-
бзэ. Пшьэрыль. Цыфыгъ» зы-
филохэрэр, УФ-м ыкы АР-м
гъэсэнгъэмрэ шэныгъэмрэкэ
яминистерствэхэм яштхуу-
тхыльхэр ыкы нэмийк цэ лъя-
пэхэр.

Юрэ цыфым тефэрэ уасэ
рипэсэн, лъытэнгъэ фишын
ыльэкъытгъ. Ар аужырэу ре-
дакцием къызычэхъэгъагъэр
дэгъоу къесэшэжы. Ильэс-
бэрэ Адыгэкъалэ дэт еджаплэм
N 1-м идиректорыгъэу Гъусэ-
рыкъо Туцожь ыцлээ юф шылагъягъ
къэхэгъэ ныбдэгъухэм Юри ахэ-
тыгъ. Тхыгъэр къэзагъэхъыгъ-
хэм афэмийдэу, а юфым пае

тэ нахьыбэрэмкэ щымыгъыр
ары дахэкъэ зинкэбар төрэр.

Юрэ щылагъэ хэльыгъ, цы-
фым едэун, аш кыыорэр зэ-
хихын ыльэкъытгъ. Зэгорэм
гүшшэгъуу сифэхъуугъэу парла-
мент юфхэм яхылгагъэу къы-
югъагъ адыгэ лъэпкъым охтэ
къэкъым къыкъоц къералыгъо
гъэпсынмкэ къыкъугъэ гъо-
гум урыгушхонэу зэрэштыр.
Урысаем щылагъуе хууцэ-шэ-
гъэшхохэм ежь къералыгъо-
шхоми зэххокъынгъэшхохэр
фишыгъагъэх, ахэм атефгъагъ
адыгэхэм яреспублике гъэ-
псыни. Аш юфыр нахь къин
къышыгъагъэу план пльэкъыт.
Ау аш даклоу федералнэ гуп-
чэм жыыр ыкъутэнэшь, бэ-
дээр зэфыщтыкъэхэр ыль-
дээр къэралыгъуакъе ыгъэпсы-
нэу щытыгъэмэ, тэ хэзукъо-
нэхэм адэтыуухъээ, республике

редакцием факлоу къэлжыгъагъ,
Туцожь юф шылагъэхъо фуфэ-
бэнгъэшхо фырилэу къытфи-
лотгъагъ.

Туцожьрэ ежыррэ щылагъэ
гъоу гъэшэгъонэу зэп-
хыгъэ хууцагъэ. Ныбжыкъэу
Юрэ Едэпсыкъошхом юфшэн-
нир зыщыргъэжъэ, Гъусэ-
рыкъом аш директору юф шы-
лагъагъ.

Туцожь къэлэгъэд-
жэ ныбжыкъэхэм зэрафыщы-
гъэх, къэлэджакъохэм гукэ-
гъоу афырилаагъэр гум лъылэсэу
Юрэ къысфиолтгъагъ. А лъэ-
хъаным ежь Юрэ ишыгъыгъэ
гъоу фэгъэхыгъэу къэстхымэ
шылонгъоу сишигъагъ.

«Юрэ, о

сайдигъо уиубилеишт? Депутат
юфшэннир тынэмисэу, щыгъы-
гъэ гъоу къэлжыгъэхъо хууцагъэ.

Ныбжыкъэу къытфи-
лотгъагъ. Туцожь къэлэгъэд-
жэ ныбжыкъэхэм зэрафыщы-
гъэх, къэлэджакъохэм гукэ-
гъоу афырилаагъэр гум лъылэсэу
Юрэ къысфиолтгъагъ. А лъэ-
хъаным ежь Юрэ ишыгъыгъэ
гъоу фэгъэхыгъэу къэстхымэ
шылонгъоу сишигъагъ.

«Юрэ, о

сайдигъо уиубилеишт? Депутат
юфшэннир тынэмисэу, щыгъы-
гъэ гъоу къэлжыгъэхъо хууцагъэ.

Алэрэ сессием АР-м и Аш-
ээр Совет инароднэ депутатхэм
яхылгагъэ Законыр, АР-м
щыпсэурэ лъэпкъхэм абзэхэм
яхылгагъэхъоу цыфыр опсауфэ
дахэу фапорэр ары мэхъанэ зиэр.

Алэрэ сессием АР-м и Аш-
ээр Совет инароднэ депутатхэм
яхылгагъэ Законыр, АР-м
щыпсэурэ лъэпкъхэм абзэхэм
яхылгагъэхъоу цыфыр опсауфэ
дахэу фапорэр ары мэхъанэ зиэр.

СИХЪУ Гошнаагъу.

ДЭГЬОУ ЕГЬЭЛАЖЬЭХ ЫКЛИ ЗАРЕГЬЭГЬЭПСЭФЫ

Зыфаслорэр Теуцожь районымкэ Пэнэжыкъуае щызэхэшгээ ОOO-у «Дортранссервис» зыфиорэм игенеральне директорэу Хабэхь Аскэр ары.

Зипэшэ колективыр нэбгырэ 400-м шокы — нахыбэр шоферых. Мышкуакэр, асфальтыр зезышхэхэр автомашинэшхоу илэр шьэм ехьу. Автомобиль гьогухэр аштээрэ шапхэхэм адиштэу Адыгейими, тигунэгүй крайми ашышыгъэнимкэ технику зыщыкэр щымыи эу анахь пэртхэм ашыщ. Лэжэпкэ дэгьюн квартегъяахь.

Иофышэхэр чыпилэ зэфэшхяфыбэхэм ашлажьех. Мые��уалэ ишагухэр къэзыгъеклэрэхэр, иобщественэ чыпилэхэр зэтэзигъэпсыхъэхэр, иурамхэм асфальтыр атэзильхэхэр аш иофышэхэр арых. Зыгъэпсэфырэ чыпэу «Зекъошныгъэм игупч» зыфиорэм ямышыкэи шыгъе фонтаныр щызигъэпсыгъэр ар зипэшэ фирмэр ары.

Дэгьюо зэригэлажьэхэр, лэжэпкэшко иофышэхэм кыззарийгъяахъэрэм dakloу языгъэпсэфыт уахьти гьашэгьоноу зэхещэ. Аскэр игукуэкыкэ тизхэхэгээ 2019-рэ ильэсиклэм икъихъэгум лоторое зэхашенэу икъигъэ ильэсийн рахъухэгъягь. Аш хэлажьэ зышонгъохэм, егъэзыгъе иоф хэмьльэу, мазэ къес ялэжкапкэ кыыхызы сомэ 500 шухъафтын фондым ралхъянау зэдаштэгъягь. Зэрэхъурэмкэ, кыззетынэкыгъе ильэсийн имээ 12 иофхабзэм хэлэжьэнэу изыхъухъэгээ нэбгырэ пэпчь сомэ миних фондым гыгъеконеу кыкыцтыгъ. Ыкли ар гъэцэлгаргэ хуугъэ. Фирмэм кырихъижъэгээ иофхабзэм нэбгырэ 236-мэ дырагьештагь, аш ишуагъеклэ шухъафтын фондым сомэ милионрэ мин 416-рэ кыихъягь.

Джащ фэдиз ахьцэмкэ шуухъафтын зэфэшхяф 46-рэ ашэфи льэпкэ культурэм и Гупчэу Пэнэжыкъуае дэтэу цыф зэххэшхор зыщыреклокырэм

исценэ къытырагъеуцаугъэх телевизорхэр, гъэучыыалъхээр, зэргыгыкэхэр машинэхэр, кондиционерхэр, телефонхэр, утхэр, нэмыкхэр. Ежь Хабэхь Аскэр ипризэу телевизору «Самсунгри» къахигъеуцаугь. Район администрацием ипашу Хачмамыкъо Азэмат ишухъафтынэу ноутбуки къахигъеуцаугь. Ау анахь приз шхъаалэу щытыгъэр 1экыб къэрал къышыгъе автомобилыр ары.

Иофхабзэр зэрэреклокырэм льыпплэнэу агъэнэфэгъэ комиссием хагъэхъагъэхэр фирмэм шхъэклифе зышифашыхэр ялофшэгъууху Жакэмько Аскэр, Николай Кликовыр, Ирина Комиссаровар, Наталья Половинкинар, Хабэхь Нурубый. Ар зезышнэу къырагъэблэгъагъэр мыш фэдэ иофхъохэм хэшыкы афызиэ специалистэу Кушу Рустам, Краснодар ар кырашыгь. Аш ежь пототронхэри, пчагъагъэр зытетхэгъэ шарикхэри кызыдщахъягъ. Сыхыат зытүүшэ фэдизэро иофхабзэр реклокыгь. Пототронхэм арылабхээз шарикхэмэ шуухъафтынхэр къэзыхы-

гъэхэм ацэ-альэкъуацэхэмрэ къизыхыщтыгъэхэр Хабэхь Аскэр ишшэшьэжьеу Аринээр ипхөрөльфэу Светэрэ.

Хачмамыкъо Азэмат ишухъафтынэу ноутбукир зыхыгъэр мастерэу Жэнэ Адам. «Дортранссервисым» итхаматэу Хабэхь Аскэр и «Самсунг» зинасып къыхыгъэр Хут

Къэпплан. Ау зэкэ зажэштыгъэр автомобилыр зыхыштыр ары. Аши ичээзуу къесыгь. Лоттороным къирахыгъэ тхапэр Аринэ цыклик зэлуклэр зезышэрэм къыреты, таакык тыргъашэ, еланэ къеджэ: «Нэнэжь». Ари шхъае, Нэнэжъеу чылэм дэсир бэ. Такык тыргъашэш, къело: «Нэнэжь Байзэт!». Егашээм аш фэдэ иофхабзэ чылэм щылагъэп, ар ашыгъупшэштэп.

Джы къэл дэдэу зигугуу къэштыгъэр спортым пыщагъэхэм Хабэхь Аскэр ренэу іэпилэгъу афэхъуныр ишшэрэль шхъаалу зэрилтырээр ары. Зыпылыр ныбжыкылхээр урамхэм къатешигъэнхэр, бзэджашилхэхэм ахшагъэ мыхъунхэм, цыфым итсаалыгъэ, ылкышиль зыгъэптырэ спортым фэшэгъэнхэр, цыфыгъэ-адыгэгээ дахам фэлпугъэнхэр ары.

Аш фэшлээ районым спортымкэ итренерхэм зэгурьыоныгъэ адьрил, спорт зэнэкъохуэр зэхашэнхе е ахэм клаалхэр ахагъэлэжьэнхеу чыжъеу ашэн

хэ зыхыкэ іэпилэгъу афэхъу, егъэрэзэх. Пэнэжыкъуае щагъэпсигъэ стадион дэхэшхом фэдэ республикэм ирайонхэм ашыщ горэми имызэу къытщэхь. Сомэ миллионий фэдэс хильхьиар языгъэшыгъэри Хабэхь Аскэр. Теуцожь районым спорт комитет итхаматэу Хабэхь Адамэ кызырэуагъэмкэ, самбэм пыльхэр банхэ зыхыкэ ашыгъырэ шуашхэу сомэ мин 350-рэ зытефагъэр джы къафишэфыгь.

Бэмышэу самбэр зызэхашагъэм июбилей ехуулэу ашкэ тренер нахыжъеу районым ис нэбгыритфимэ Хабэхь Аскэр телевизор дэхэшхохэр афишэфыгъэх. Ахэр мэфэл шуашэ илэу ОOO-у «Дортранссервисым» илхылоху Цыкыл Адамэрэ Льепцэрышэ Махьмудэрэ афэгушлохээ аратыжыгъэх спортым иветеранхэу Хээлээ зэшхэу Арамбырэ Асхадэрэ (Тэуэхьабл), Гыуклэл Аспланбэц (Гъобэккүай), Кыкыл Ахьмэд (Пэнэжыкъуай) ыкли Кыуеко Асплан (Кыунчыкъохьабл).

БЖЫХЬАСЭХЭМ ЯШЛУШЛЭНХЭМ ФЭХЪАЗЫРЫХ

Теуцожь районым ичыгүлэжьхэм гъэреко анахь охтэшлүхэм бжыхъэсэ гектар 13880-рэ зэрэхалхъагъэм игугуу тигъээзт мыйзэу, мыйтоу кыщытшыгъ. А пчагъагъэр планэу ялагъэм имызакьоу, ыпэрэ ильэсийн ашлэгъагъэм гектар миниш фэдизкэ нахыб.

Аужырэ ильэс заулэм аш фэдиз бжыхъасэ районым щырапхъэу, агрономирем ишапхъэхэм кыззэрэдалытэу жъокуплэу ялэм ызыныкъом бжыхъэлэжьгээхэр аашашээн альэцкэ кыыхъакыгъэп. Мы иофым ренэу ыгъэгумэкй, блэкыгъе ильэсхэм гүчшэгъу кызыфэдгъэхъу къес «Жъокуплэу тилэр зэфэдизэу тлоу гошгъягъ, ахэм бжыхъэ ыкли гъэтэх лэжьигъэхэр аашышагъээ шыгъэзэн тифэклон фэе» ренэу кытэзэйшоштгэхъэрэй районым мэкью-мэцьимкэ ижээлорышлэл ишаалу Хэдэгэлэл Мэджидэш, иуагъэ, зыфэягъэр кыззэрэдэхъугъэм фэшлээ тифэгушо.

Тэри губгъохэм тарэхъэш, гъэрэ бжыхъасэхэм псыр бэу технику аш губгъо ращэшт

аклэуцаугъэу зэрэтльэгъущтыгъэм фэдэ тапэ къифагъэп. Мэшэлахъэу дахэх, шхъонтэрымэ атырихъеу, алырэгъу папкэу губгъом иубгъуагъэх. Етлани гүшугъор тапэрэ ильэсхэм афэдэу былым шхъэрыклохэри лэжьигъэ хъасэхэм ахэтэу бэрэ зэрэшмылэгъурээр ары.

— Мы лъэхэнам, — elo азуу тизээлэгъэ агроном шхъаалу Натэлко Махьмудэ, — бжыхъасэхэмкэ гумэкыгъо тилэп. Тиагономхэм, фермерхэм лэжьигъэ хъасэхэри къаплыхъэх, цыгъо-шьуаехэр кыззэрэхъэзьрыхъэм бэшагъяу ахагъэлодыкыгъэх. Джы мары гъэтэх губгъо иофшлэнхэм тафежьэнхэ къэнэжыгъе щылэп. Арышь, технику аш губгъо ращэшт

хэр зэкэ агъэхъазырыгъах плохи ушт. Анахь иофыгъо шхъаалу тилэр непэ тызшыгушлукырэ тибжыхъасэхэм чыгъэшлүхэмкэ игъом тлогогогто тяшлүшлэнэир дгэбэгъонхэр ары.

— Аш фэшлээ, — ипсалье лэгээлкүйтэ Махьмудэ, — тихызмэтшлэхэм япашхэм ящыкэгъэшт чыгъэшлүхэр етлупшыгъеу кыззэлкагъахъэ. Зэлстэумкы минеральнэ чыгъэшлүхэм шефшхъафэу тищыкэгъэштэрэ тонн 5300-рэ, непэ ехуулэу кыдашыгъахъэр тонн 3500-рэ. Джащ фэдэ, бжыхъасэхэр дгэбэгъонхэм, лэжьигъэ дэгүү къэтхъяжынхэм фэшлээ ахэм тиршлүшлэнэу тищыкэгъэр аммиачнэ селитрэ тонн 2700-рэ. Ашкэлэ планыр гъэцэлкагъэ хъунымкэ

бэл къэнэжыгъэр — тонн 600 нылэп. Хызметшлэхэм селитрэ тонн 2100-рэ кыдаши гъушлэнхэм ашагъэтэйлүүгъахъ. Адыре къэнэгээ тэлкүри непэ-неуцшэу кыззэлкагъахъашт.

КОРР.: Натрыфымрэ тигъэгъазэмрэ зыщапхъыщтхэ чыгур жъо-гъаха?

Н. М.: Натрыфымрэ тигъэгъазэмрэ гектар 9250-мэ ашдэгээгъошт. Натрыфум хэтгэхъащтэр гектар 3914-рэ. Аш щыцшэу гектар 1509-р мэкүмэш предпрятихэм, гектар 2405-р фермерхэм рапхъыт. Тигъэгъазэр зыщытшлэхтэр гектар 5336-рэ. Аш щыцшэу нахыбэр — гектар 3854-р

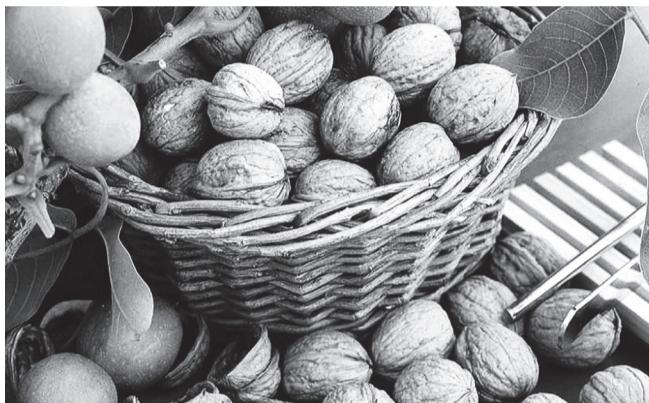
фермерхэм, къэнэрэ гектар 1482-р хызметшлэхэм хальхьашт. Гъэтхэ лэжьигъэхэр зыхэгъэштэхъанэу щытыр гектар 11580-рэ. Аш щыцшэу жъохъа (къэрсэбанэу) щылтыр гектар 8564-рэ. Адыре къэнагъэр дискааторхэмкэ икууагъэкэ сантиметрэ 13 — 14-м нэсэу агъэушшэбэзэе чылапхъэхэр рагэгүүтэх. Арышь, гумэл тилэп, чылапхъэри игъом къыззэлкагъэхъашт, зэрифэшшуашэу гъэтхэ губгъо иофшлэнхэм зэшлэх хын зэрэгтэйкыщтэм шээхэлэлэп. Аш тичыгүлэжьхэрэ, тишишэхэрэ, специалистхэри фэхъазырх.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр НЭХЭЕ Рэмэзан.

КъэбарыкІэхэр

КъагъэкІынэу рагъэжъагъ

Дэшхор 1995-т. Аш къарыу къиуеты. Тапэкэ дэшхор Адыгейм къыщагъэкъыщтыгъ ыкы щагъэфедэштыгъ. Джы ар нахь ашыгъупшагъ, мэхъэнэ икъуи ратыжырэп.

Арэущтэу щитми, тихэ-
тээгу щагъэфедэрэ дэ-
шхом ипроцент 90-рэ
фэдизыр нэмыйк къера-
лыгъохэм къаращи. Бэ-
дзэрхэм ащащэрэ Азер-
байджан, Ирак, Чили ыкы
Молдавиум къыщагъэкы-
тэх.

Адыгейм щыпсэурэ
унагъохем дэшхо чыгы-
хэр къэзыгъекъхэрэ ыкы
зыщехэрэр ахэтых. Ау
дэшхо хатэхэр тиэхэп.
Дэшхор къэгъекъигьошу,
ар фэбэшхоми щыщи-

нэрэп, чыншхуи тишьо-
лтыр къыщыхурэп, хам-
пырашухэри бэрэ къе-
куюлгэхэрэп.

А постэури къыдильы-
ти, Мыекъопэ районым
шыщ фермерэу Роман
Беловым дэшхо хатэ ыгэ-
тыхаагъ. Чынг цыкы-
хэр Молдавиум къыши-
щфыгъях.

Дэшхор къушхээ
лъялпэм щагъетыхаагъех,
ахэм гектари 6 фэдиз
къызэлъяубыты. Дэшхо
чынг лэжыгъе дэгүү

къушхыжыным пае ильэ-
ситф уежэн фе. Тапэкэ дэшхор
хатэхонену ыгу хэль. Къызэрилтэй-
рэмкэ, дэшхо чыгъхэр
къызщигъекъирэ гектар
пэгчэ дэшхо тонни 2 — 3
къытирихыщ.

— Дэшхо чыгъхэр
цыифхэм ящагухэм адэ-
тых, ау бэу зымы къы-
гъекъе щитэп. Ар къы-
зэрэбгъекъыщтыр, узэрэ-
дэлэжъэштыр апэ зээгъе-
шлагъ. Чынг цыкы 550-рэ
згъетыхаагъ. Джы ана-
хээу сизыптыштыр ахэм
альапсэхэр чынгум зэри-
хуутышхэр ары, — elo
КФХ-м ишащ.

Чынгхатэхэр къэзыгъекъ-
хэр хызэмэтшапэхэм
япашхэм хабзэр ахъщ-
кэ къадэлэпэйу хабзэ.
Мылькоу халхъагъэм
шыщ эх хабзэм къызэки-
гъекъожырэп зы гектар
пэгчэ сомэ мин 50 — 60
фэдиз мэхъу.

Дэшхор федэ, лъялпэу
ащащы, къэзыгъекъирэп
макэ, зыщфырэп бэ.

Цыифхэр агъэрэзагъэх

Адыгэ Республикаэм и Лышхээ иунашьокэ Мыекъопэ
къэлэ муниципалитетым хэхъэрэ гъогу къутагъэхэр рагъэ-
цекъэжынхэу шъольыр бюджетым щыщ ахъщэ ильэс къэс
къыиэкъэхъе.

Икъигъэ ильэсисим Мыекъ-
уапэ игъогухэм аща-
щэу объект 30 фэдиз
агъэцекъэжыгъ. Апэ рагъэшхэхэрэр изытеткэ

тэхэм асфальт атыраль-
хагъ, гъогу зэпэрыкы-
пэхэр, псыр зыщидэ-
чышт чыпэхэр агъэнэ-
фагъях.

Псэуплэу Родниковскэм
щыпсэухэрэри бэшлагъэ
ягъогухэм «ягъээнхэу»
къэлэ администрацием
къызельгъэштыгъэхэр.
Метрэ 500 хүрэг гъогур
ахэм джы дэгьюу афы-
зэтагъэпсыхагъ. Къэлэ
администрацием ипресс-
къулыкуу къызэрэтигъэм-
кэ, гъогум къе асфальт
тыральхагъ, ыбгъухэм
тамыгъэхэр атырагъэу-
цуагъах, водителүр гъог-
ум тэрээу зэрэрикылон
фаер къэзыгъэлгъорэ
шъольырхэр къыщыхагъэ-
шыгъях.

Джащ федэу гъогу-
губгүум лъэсрыкю гъогу
ыкы общественнэ транс-
портыр къызщууцурэ чын-
гээр щагъэпсыгъях.

Къалъытэжъыщтых

Кавказ биосфернэ заповедникым щыпсэурэ псэушхъэу
къушхъэ ачъэр Адыгейм ыкы Краснодар краим я Тхылъ
Плыжхэм, МСОП-м (Список Международного союза
охраны природы) и Спискэ Плыжье адэхъагъэх.

Ильэс къэс ахэр зы-
щыпсэурэ чыпэхэр къа-
пльхъэх, зэрэхъхэрэ
чыагъэр къалъытэжъыщтых.
Ачъэр зыфэдизхэр
1948-рэ ильэсисим къы-
шегъяагъэу ахы. Аужы-
ре ильэс 70-м къыклоц
ахэм япчагъе 1700-м
нэссыгъагъ. Я 90-рэ ильэс-
хэм зэрэхъузыщтыгъэ-
хэм процент 60 къыши-

кэгъагъ. Аужыре ильэс-
хэм аххъожыы, япчагъе
миним ехъужыгъ.

Кавказым ис къушхъэ
ачъхэм къин зэрэлэ-
гъурэр апэрэу я 19-рэ
лэшэгъум ыкэхэм адэхъ
шлэнгъэлэжхэм къыха-
гъещыгъагъ. Кымафэрэ
чынг къяхылъэкы, ос-
куум ашхыщыр къычэхы-
гуа мэхъу, къушхъэхэм
осыр е чынготу ательыр
къеохуу къыхэкы, цыифхэ-
ри къяшэ зэпэтых. Ахэм
зэкэми язэрар къэлко.

Мэзым щыщ тахь-
хэр раупкыхэу, мэз-
хэм гъогухэр апхыра-
щыхэу, къушхъэхэм лъа-
гъхэм хайуанхэр аща-
гъехъхэу, ачъхэм яша-
клохуу зырагъажэхэм Кав-
казым ичыплабэмэ ахэр
арыкодыкыгъыгъэх. Тэ-
мыр Кавказым къызки-
нагъэхэр Кавказ био-
сфернэ заповедникым
ынаэ ренэу зэрэтигъэ-
тырэр ары.

Контейнер 1000 къыригъэоллагъ

Цыифхэм къапыкырэ хэкыр дэзышынэу езыгъэжъэгъ
ООО-у «ЭкоЦентр» зыфиорэм къалэм ыкы район-
хэм япсэуплэхэм пыдзафэхэр зыщаугъоихэрэ контейне-
рыжхэр къэхэмкэ зэблихъухэу ашыригъэжъагъ.

Апэрэ контейнер 260-р
циифхэр нахыбэу зы-
щыпсэухэрэ чыпэхэм
ащащууцугъях.

Шъольыр операторым
контейнер 110-рэ ыкы
пластикэм хешыкыгъэхэу
мин къызлэкыгъэхагъ.

Куулыкум макъэ къы-

зэригъэуцугъэмкэ, къалэу

бак 70-рэ Ѣзызблахъуу-

гъогум Адыгэ-
къалэ, Лъэустэнхъаблэ,

Псэкъупсэ — контейнер
40, псэуплэхэу Яблонов-
скэмрэ Инэмрэ гъучым
хешыкыгъэ контейнери
110-рэ ыкы пластикэм
хешыкыгъэхэу 40 аща-
гъэуцугъях.

«ЭкоЦентрэм» ипресс-
къулыкуу къызэрэтиорэмкэ,
псэуплэ унаехэм ашы-
псэухэрэм бак афагъеу-

цунэу фаехэмэ, ежхэм
къыхахыгъэу ыкы агъэ-
псыгъэу хэкыр эзэрхы-
лэн чыпэ яэн фе.

Пыдзафэхэм ядэшын
фэгъэхыгъэ уччэхэр зи-
лэхэр диспетчерсэ кулы-
кыум ителефонэу 8 (962)
868-14-62-м терэх, тэ-
лефон номерэу 8-800-
707-05-08-ми ренэу тоф
ешэ.

Операторым тоф ышэ-
нэу зыригъэжъэхэм къы-
щыуублагъэу хэкым иде-
шын къызэрэлэгъагъэр
зыг римыхырээр макэл,
тхуаусыхэ тхылтхэр цыифхэм
къызэрэтихэрэм къы-
хэуу къуаджэхэмрэ къу-
тырхэмрэ ашыпсэухэрэм
пыдзафэхэм алжатырэ
уасэхэр тэрээу къафа-
лытэхэмэ аупльэкунэу
республикэм и Лышхъэу
Къумпыл Мурат унашьо
ышыгъ.

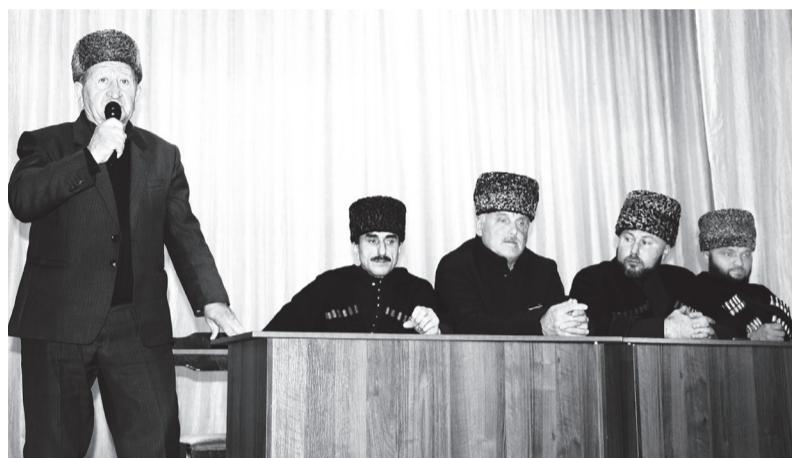
Нэклубъор
зыгъэхъязыгъэгъэр
ШАУКЬО Аслъангугащ.

Адыгэ шыур, шэн-хабзэр, щыІэныгъэр

ШыкІэшум лъэпсэшур къыдэпщыжы

Адыгэ шыухэм, лъэпкъ шэн-хабзэхэм, адигэ шыуашэм изехъан, шэжь ялэу ныбжыкІэхэр пүгъэнхэм афэгъэхыгъэ зэхахъэ Кошхаблэ тхъаумафэм щыкуагъ.

Республикэ общественэ движениеу «Адыгэ Хасэр» кіэшакло зыфэхъугъэ юфтихъабзэм хэбзэ къулыкъушІэхэр, динлэжхъэр, гъесэнгъэм пыльхэр, «Шыу Хасэм» хэтхэр, къоджэ псэуплэхэм ялэжъаклохэр, кіэлэ-еджаклохэр хэлэжъагъэх.

Кошхэблэ районым и Адыгэ Хасэс ишацэу НэпшІэкью Амин зэлукІэгъур зэрища. Республике общественэ движениеу «Адыгэ Хасэм» игъэцэкІэко куп, «Шыу Хасэм» ахэтэу ТхъапшІэкью Альберт пэублэ гүшүїэ къышыгъ. Аш зэрэхигъэунэфыкыгъеу, адигэ шым имехъанэ къэлэтыжыгъэнэм 2010-рэ ильэсэм къыщегъэжъагъеу юф дашэ.

Зэхахъэхэм ахэлажъэх

Текноныгъэм и Мафэ, адигэ биракъым, нэмакл мэфэкл зэхахъэхэм адигэ шыухэр ахэлажъэх. Шыухэм Фэдэ къынчирагъажык, къудажхэхэм адахъэхээ Мыекъуапэ къынисыгъэх. Ятлонэрэ едзыгъом хэлэжъагъэхэм Теуцожь районым,

Адыгэкаалэ, Тэхъутэмыхээ районым ягъогухэм къарыкъуагъэх. Шыухэм къудажхэхэм ашыпсэухэрэ лэжъаклохэр, ныбжыкІэхэр къафэнэгушшохеу къалэхъокыщтыгъэх. ЗэлукІэгъухэр мэфэкъишом диштэхэу зэхажэштыгъэх.

— Республиким и Лышъхэу Къумпил Мурат, Правительствэвэм, къалэхэм, районхэм якъулкъушІэхэр зэлукІэгъу къытфэхъухээзэ лъэпкъ гупшысэ зыхээль юфигъохэр зэхэтэшэх, — къыуагъ ТхъапшІэкью Альберт. — Адыгэ Хасэм, Дунэе Адыгэ Хасэм якомитетхэм са-хэтэу ныбжыкІэхэм язэхэшэн, адигэ шым имехъанэ къэлэтыжыгъэнэм тапыль.

Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэшэ-Щэрджэсым, Адыгэ Республиким яшиухэр зэхэтхэу мэфэкл зэхахъэхэр дэгъо зэхашхэх.

Шыухэм адигэ шыуашэр ашыгын фаеу зэхэшаклохэм унашво ашыгъ. Адыгэ шыуашэм изехъаклэ фэгъэсэгъэнхэр пшээрэль шхъаляхъэм ахалыгъ.

Адыгэ шыуашэм и Мафэ ти-республике имызакъо, тильеп-

къэгъухэр зыщипсэухэрэ Урысаем ишъольырхэм, ІекІыб хэгъегухэм зэращаагъэмэфэкырэр зэхахъэм къыщауагъ.

Хъаблаукъо Адам цье шуцэр къешэкыгъяу щыгъ. «Шыу Хасэм» хэт. Аш иеплыкІэхэр тарихъым къыщежъэх. Адыгэ шыуашэр тэ, адыгэхэм, нахыбэрэ зыщитльэн фаеу А. Хъаблаукъом къыуагъ. Шыуашэм зиэхэм зыщальэныш, урамым къырыкыонхэм фэш укытэхэу къыхэкы. Тятэжь плашъэхэм шыуашэм гупшысэу фыръялагъэр нэмаклэу гъэпсигъагъэ. Йофышэ укыщти адигэ шыуашэм пшыгъын фаеу зыльтэхэрэм адэзымыгъэштагъэхэр зэхахъэм хэлэжъагъэхэм къахэкыгъэх.

ЗэкІэми яамала?

Аш фэдэ упчІэ зэхахъэм къызэршадаэтэгъэри игоу тэлъйтэ. Шыухэм адигэ шыуашэр афадыштых е ежхэм яамалкІэ арагъэдыштых. Ары шъхъае, зэкІэ адигэхэр шыуахъэ, сидэущтэу мэфэкхэм за-къыщагъэлэгъошта? Хъульфыгъэхэм джанэмрэ пайомрэ зы-щальэмэ, аэрэ уахътэм, хъу-щтэу зэлукІэгъум къыщауагъ.

Адыгэ шыуашэр зезыхъэрэм адигэ шэн-хабзэхери щылэнгъэм щыпхырицынхэ фае. Шъон пытэхэм, наркотикхэм акіерычыгъэхэу, гукІэгъу ахэлэй, шыпкъэнгъэр агъельаплэ, нахыжъхэм шхъаеклафэ афа-шэу псэунхэр лъэпкъ-шэн ха-бзэхэм адештэх.

НэпшІэкью Аминэ къызэрэхигъэшгъэу, кіэлэеджаклохэм Къэрдэнэ Миланэ, Тхъакумэшэ Каринэ, Къэрэкъе Сэ-тэнае лъэпкъ тхаклохэм яусэхэм адигабзэклэ къяджагъэх.

Адыгэ шыуашэмрэ ныдэлъфыбзэмрэ

Лъэпкъ шыуашэр зыщипльэу шым утетысхъэмэ е урам шыуамбъом укырыкъом эрэ-пагэу, шыуашэр зэрэуилэм фэш «сыйадыг» олокІэ икыущта? Кошхэблэ зэхахъэм ащи щытегу-щыгъагъэх.

Еджэркуае къикигъэ кіэлэ-еджаклоу Мэрэтыкъо Расул Нэхэе Русльян иссэу адига-бзэм фэгъэхыгъэм лупкІэ къе-джа. Расул адигэ цье фы-жыр щыгъ, иныдэлъфыбзэ егъэлэаплэ, республикэм щы-къорэ зэнэкъохум чанэу ахэлажъэ. Мэшэлахь, аш щысэ тепхи хъущт. Расул усэм къы-зеджэм ыуж залым чэсхэм къахэтысхъажы, шыухэм якъэ-бар, адигэ шэн-хабзэхэр зэрэ-зепхъаштхэм ядэуугъ.

Кошхэблэ кіэлэеджаклохэм Къэрдэнэ Миланэ, Тхъакумэшэ Каринэ, Къэрэкъе Сэ-тэнае лъэпкъ тхаклохэм яусэхэм адигабзэклэ къяджагъэх.

Зэхахъэм нахыжъхэм къы-зэршадаэтэгъэу, кіэлэеджаклохэр нахыбэ хъухэу аш фэдэ юфтихъабзэхэм ахэлэжъэнхэ фае. Пуныгъэ мэхъанэу зэхахъэм илэм зыкъебгъээтэ-жынын фэш нэмакл шыкІэ-шүхэм альынхунхэр игоу шыпкъ э у алтыгъ.

Адыгэ Хасэм и Хэса-шхъэ хэтэу Емтыль Юсыф республикэ гимназие м тарихъымкІэ

икіэлэе-гъадж, Адыгэ Хасэм тарихъымкІэ, археологиекіэ и Комитет илаш. ЗэлукІэ аш къыщиуагъ унэшьо хэхыгъэхэр Хэсашхъэм ышыгъэхэу ныбжыкІэхэм япун зэрэпильхэр. Адыгэхэм ятарихь еджаліхэм нахышоу ашызэрагъэшІэн, егъэджэн сыхыат пчагъяу ялэр нахыбэ шыгъээн зэрэфаер хи-гъунэфыкыгъ.

Мамыхъо Аспълан культурэм фэшагъ. Кавказ заом ехылпэ-гъэ саунгъэтхэм ягъэпсын хэлэжъэн имурад. НэпшІэкью Амин аш игъусэу гупшысэ хэхыгъэхэр ялэр. Кавказ заом зытсэ хэ-зыльхъагъэхэм ясаугъэт Кошхэблэ къыщизэуахын ямурад.

ЕплъыкІэхэр

Динлэжхъэу Даур Амэрбий, Хуущт Мурат, Кошхэблэ къоджэ псэуплэм илаш игуадзэу Мамхыгъа Рэмэзан, «Шыу Хасэм» хэтэу Даутэ Мурат, Нажэ Налбий, нэмаклэхэри зэхахъэм къыщигушигъагъэх. Динир пу-ныгъэм зэрэпхыгъэр къыхэзыв-гъэшгъэхэм щысэу къахыгъэм детэгъаштэ. НыбжыкІэу диним хэштэгъэхэм япчагъэ хэпшык-кІэу нахыбэ мэхъу, лъэпкъ шэн-хабзэхэр зэрахъях, адигэ шуашэр ашыгъэу зеклокІэ-шы-кіэшүхэр къахэфэх.

Дунэе Адыгэ Хасэм игъэцэ-кіэко куп изэхэсигъюу 2018-рэ ильэсэм тигъэгъазэм Налщык щыкыуагъэм адигэ шыум, шы спортым, адигэ шуашэм ита-рихь яхылгээгъ юфигъохэр къыщадаэтэгъэх. Адыгэ шуашэр ДАХ-м аригъэдыштых, шуухафтынэу тиеспублике и Адыгэ Хэсашхъэ хэтхэм къа-ритштых.

Тиеспублике иллыклохэу Лы-мышээкью Рэмэзан, ТхъапшІэ-кью Альберт, ЦыкIушо Аспълан, Бэгъушэ Алый, Ацумыжъ Юсыф ДАХ-м икомитэтхэм ахэ-тих, юфтихъабзэхэм ашыра-хуухъээгъ лъэпкъ юфигъохэм ягъэцэкІэн яшыпкъэу пыльх.

— Кошхэблэ тизэлукІэгъу дэгъо щыкыуагъэу сэлтыгъ, — къытиуагъ ТхъапшІэкью Альберт. — Адыгэ шым, адигэ шуашэм яхылгээгъ юфтихъабзэхэр щылэнгъэм щыпхы-ритышхэ зыхыкІэ, адигэ биракъым изехъаклэ тегупшысэ. Адыгэ биракъэу жъогъо 12-р къызыхэлдыкырэр мэфэк-хэм ашбэйбатэ, лъэпкъхэр зэ-фещэх. Тизэхахъэхэм республике ис лъэпкъхэр къяджэ-блэгъэштых, тизэфыштыкІэхэр зэрдэгъэптиштхэм тыпиль.

ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Сурэтхэр зэхахъэм къыщы-тетхыгъэх.

Тарихъымрэ пүнүгъэмрэ

Лыхъужым имижъобгъу

Хэгъэгу зэошхом лыхъужыныгъэ щизезыхъэгэ Илья Бригидиним ыцэ зытетхэгэ мыжъобгъуртыгъусэ Мыекъуапэ кыщызэуахыгъ.

Урысыем и ДОСААФ икъутамэу Адыгэ Республиком щыэм идээ патриотическэ гупчэ зычэт унэм ыпашхэ нэбгырабэ кыщызэрэгүйгъ. 1941-рэ ильэсэм мэкъугъум и 22-м кыщыублагъэу 1945-рэ ильэсэм жноигъуакэм и 11-м нээс фашист техаклохэм язэхкүтэн пхъашу хэлэжьэгэ Илья Бригидинир СССР-м изаслуженэ летчик, Быракъ Плыжым иорден гьогогуи 5, Жьогъю Плыжым иорден гьогогуи 3, орденэу Щытхум и Тамыгъэ, нэмийкхэри кыфагъэшьошагъэх.

1948-рэ ильэсэм Москва дээхэм я Парадэу щылагъэм хэтыгъ. Хэгъэгум и Маршалэу Иосиф Сталиныр хэушхъафыкыгъэу зыфэгушуагъэхэм, шухъафтын зыфишыгъэхэм Илья Бригидинир ашыц. Мыекъопэ аэроклубэу М. Громовыим ыцэкэ щытим Ѣеджагъ, йоф щишлагъ, ныбжыкхээр авиацием фигъэсагъэх.

Мыекъуапэ иветеранхэм я Совет ипащэу Владимир Талаш зэрищээзэхэм зэхахьэм кыщыгүйгъагъэх Мыекъуапэ иадминистрации ипащэ иапэрэ гуадзэу Сергей Стельмах, Мыекъуапэ инароднэ депутатхэм я Совет итхаматэу Джарымэкъо Азмэт, къалэм иавиабазэ иветеранхэм я Совет ипащэу Вадим Мартыновыр, республикэм иветеранхэм я Совет хэтэу Шэуджэн Роман,

Илья Бригидиним ышэу Виктор, Урысыем и Лыхъужьэу Цэй Эдуард, нэмийкхэри.

Илья Бригидиним ышэу Виктор республике ДОСААФ-м къакли, мыжъобгъум икъызэуухын зэрэзэхашт шыкхээм кыкхэупчилагъ, еланэ зэхэшэн йофхэр лыыклотагъэх. Урысыем и Лыхъужьэу Цэй Эдуард хэбээ шапхъэ хэлъэу Парламентым, нэмийкхээм макъэ аригъэлгүй. Къалэм иветеранхэм я Совет, Мыекъуапэ иадминистрации ипащэу Андрей Гетмановыр, нэмийкхэри мыжъобгъум игъэпсын нэужым хэлэжьагъэх.

— Цэй Эдуард лъэшэу тыфэраз, — кылыагъ Илья Бригидиним ышэу Виктор. — Мыжъобгъум икъызэуухынкэ ар Ыпылэгэу кытфэхъуугъ.

— Хэгъэгу зэошхом ильхэхан фашист техаклохэр тикъалэ щызвэхакүтэхи, шхъафит зашыжьыгъэ мафэм төфэу мыжъобгъур кызэлтэхы, — кылыагъ Сергей Стельмах. — Ныбжыкхээм яптиотическэ пүнүгъэ нахышуо зэхэштэйнмэкэ йофтхъабзээм мэхъэнэ ин илээ тэлтэйтэ.

Илья Бригидинир Мыекъуапэ кыщыхъугъ, къалэм игурыт

еджаплэу N 6-м Ѣеджагъ. Еджаплэм ипащэ, къэлэджахъэр зэхахьэм хэлэжьагъэх, лыхъужьын изээ гъогухэм наху куу зашагъэгъозагъ.

Псков хэкум И. Бригидинир щызаозэ, огум ибыагъэу пийхэм самолетым машлор кырадзыгъ. Офицер лыхъужьым исамолет стызэ зыкъыридыжьыгъ, псао къэнэжьыгъ. Самолетым икъутафэхэр, ильэс заулэкэ узэкэлбэжьымэ, лыхъокто купым кыргытожьыгъ.

Адыгэ республике ДОСААФ-м иотдел ипащэу Ирина Манченкэм Илья Бригидиним иахыилхуу зэхахьэм хэлэжьагъэхэм нэуасэ тафишыгъ, ахэр лээужи 4 мэхъух. Виктор, Наталье, фэшхъафхэм кызэрэтауагъэу, зэлүкэгъум щызехахыгъэр, щалъэгъуяа егъашы ашыгъупшэжьыштэп.

Адыгэим щыщ нэбгырэ мин 80 Хэгъэгу зэошхом хэлэжагъ, мин 39-м нахьыбэ заом щыфэхыгъ. Хэгъэгу зэошхом и Лыхъужьытхууцээр 59-мэ къафаусыгъ.

Заом щыфэхыгъэхэм, непэ кытхэмтэхын шхъащэ афашигъ, зы та��ыкъэ афэшьыгъуагъэх. Илья Бригидиним имижъобгъу къэгъагъэхэр къэлъиральхагъэх. 1978-рэ ильэсэм дунаим ар ехъыгъ, лыхъужьынгъэу зэрихъагъэмкэ непи къытхэт.

Сурэтхэр зэхахьэм кыщытхыгъэх.

Баскетбол. Суперлигэм ия 2-рэ куп

Шыкхэштур къыотэжьы

«Эльбрус» Щэрджэскъал – «Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ – 73:85 (18:26, 15:17, 12:25, 28:17). Щылэ мазэм и 28-м Щэрджэскъалэ щизэдешшагъэх.

«Динамо-МГТУ»: Хъакъун – 3, Гапошин – 13, Абызов – 15, Милютин – 4, Еремин – 32, Кочнев – 18.

— Ешэгъум теклоныгъэр кыныдэтхыным фэшл шыкхэштур тиелхэр дгъэфедагъэх. Очкои 3 дэзгъохэмкэ гъэхъагъэ тшынтымыльэкы зэхъум, хурдсанэм

благъэу теклоу тыфежьагъ. Хъагъэм Ыгуар анахыбэрэ изыдээгэе Николай Ереминим, командэм икапитанэу Артем Гапошиним, Максим Абызовым, нэ-

мыкхэм сакыщихъу сшоингъу, — кытыуагъ «Динамо-МГТУ-м» итренер шхъаэу, Адыгэ Республиком изаслуженэ тренерэу Андрей Синельниковым.

Тыгъуасэ командэхэр ятлонэрэу Щэрджэскъалэ щизэдешшагъэх.

**Нэкүбгъор
зыгъэхъзырыгъэр
ЕМТЫЛЬ Нурбий.**

Зэхэзыщагъэр
ыкыдзыгъэ
гъэкъырэр:
Адыгэ Республиком
лъэпкэ Йофхэмкэ, Икыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъухэм адьрияэ зэпхынгъэхэмкэ ыкыдзыбар жууцъем иамалхэмкэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къаихырэр А4-къэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчыагъэх 5-м
емыхъхэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтэу, шрифтыр
12-м нахь цыкунэу
щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкегъэжъокыхъ.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зышаушихъятыгъэр:
Урысы Федерацаем
хэутийн Йофхэмкэ, телев
радиокъэтын-
хэмкэ ыкыдзыбар
и Министерстве
и Темир-Кавказ
чыпэ гъэйоры-
шапл, зираушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышаушихъятыгъэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкімкі
пчыагъэр
4300
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 210

Хэутийн узышы-
къэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зышаушихъятыгъэх
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъаэр
Дэрбэ Т. И.
Редактор шхъаэм
игуадзэр
Мэцлэхъ
С. А.

Пшъэдэлжыгъ
зыгъырэ секретарыр
ЖакІамыкъ
А. З.